

A large black pipe discharges water into a body of water. The water is turbulent and white with foam. The sky is overcast with grey clouds. In the background, there are some structures and a distant shoreline. A blue semi-transparent banner is overlaid on the image.

SAMENWERKING IN CRISISBEHEERSING

 UNIE VAN WATERSCHAPPEN

SAMENWERKING
IN CRISISBEHEERSING

VOORWOORD

Crisisbeheersing in beweging en samen een stap vooruit!

We wonen, werken en leven in Nederland in gevarieerde stedelijke en landelijke gebieden, met complexe infrastructuur, chemische industrie, logistieke knooppunten en intensieve bedrijvigheid. Dat doen we dichtbij het water en in een veranderend klimaat. Meestal gaat dat goed. Maar als het dan tóch mis gaat, dan is samenwerking tussen partners in crisisbeheersing letterlijk van levensbelang. Het komt dan aan op samenwerking tussen alle overheden en organisaties die bij de ramp of crisis betrokken zijn. Zo ook de waterschappen.

Bij succesvolle crisisbeheersing is het, naast de bestrijding, belangrijk dat burgers kunnen vertrouwen in de overheid. Zij verwachten duidelijkheid en snelle communicatie over de situatie

en dat er handelingsperspectieven worden geboden, die leed en schade voorkomen of beperken. Om voor de burger de gewenste kwaliteit in crisisbeheersing te waarborgen, staan de waterschappen voor de uitdaging hun rol en taken in het multidisciplinaire speelveld optimaal te vervullen.

Nu al zijn er regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van crisisbeheersing tussen waterschappen onderling. Maar ook tussen waterschappen, Rijkswaterstaat en veiligheidsregio's. De waterschappen zetten in de samenwerking met hun crisispartners graag de volgende stap naar verdere professionalisering. Succesfactoren daarbij zijn kwaliteit, efficiëntie, uniformeren, elkaar kennen, erkennen en begrijpen.

Om dat te bereiken hebben de waterschappen de mogelijkheden voor samenwerking in crisisbeheersing met elkaar en met hun partners verkend. Het stuk dat voor u ligt is het resultaat van deze inspanningen. Velen zijn betrokken bij de totstandkoming hiervan: de adviseurs crisisbeheersing als experts en een aantal secretarissen-directeuren als klankbord. Daarnaast ook de veiligheidsregio's en andere netwerkpartners waarmee de waterschappen samenwerken tijdens crises of in de voorbereiding daarop. Hun betrokkenheid draagt bij aan het draagvlak voor deze visie en realisatie hiervan bij de afzonderlijke waterschappen, op regionaal en op landelijk niveau.

Dit is een ambitieuze, maar noodzakelijke toekomstvisie van de Nederlandse waterschappen op crisisbeheersing. Daarom vraag ik alle waterschappen, ondersteund door de Unie van Waterschappen,

deze visie te onderschrijven en bij te dragen aan de realisatie van de activiteiten die hieruit voortkomen. Maar ook roep ik onze partners op om op basis van deze visie de (regionale) samenwerking met de waterschappen verder vorm te geven. Hiermee positioneren wij ons als sterke partner in het multidisciplinaire speelveld. In beweging en een stap vooruit naar samenhang, eenheid en verdere professionalisering!

*Jan Geluk,
portefeuillehouder crisisbeheersing Unie van Waterschappen,
en dijkgraaf van Waterschap Hollandse Delta.*

SAMENVATTING

Aanleiding voor een visie op crisisbeheersing

De visie van de waterschappen op crisisbeheersing komt voort uit de opdracht van de portefeuillehouder Crisisbeheersing van de Unie van Waterschappen (UvW). De opdrachtnemer, de Adviesgroep Crisisbeheersing, heeft door een regiegroep een gedragen visie laten opstellen, *Samenwerking in crisisbeheersing*, met als kern:

In 2020 vormen de waterschappen een (veer)krachtig partnerschap in crisisbeheersing. Zowel in de voorbereiding als de feitelijke bestrijding van crises. Dit bereiken zij door vergaande samenwerking tussen de waterschappen en door het aangaan van optimale allianties met hun belangrijkste partners in crisisbeheersing: de veiligheidsregio's.

De vertaling van de visie ondersteunt en versterkt de regionale samenwerking tussen partners. Er is ruimte voor regionaal maatwerk.

Een gezamenlijke aanpak in het opstellen en realiseren van deze visie voor crisisbeheersing door de waterschappen, is uniek. Dat vraagt om draagvlak en betrokkenheid van bestuurders en ambtenaren, die zich bezighouden met crisisbeheersing. Maar ook om een open blik op een multidisciplinaire omgeving.

Aanleidingen voor het opstellen van de visie op crisisbeheersing bij de waterschappen waren:

- Het Nationaal Waterplan¹ stelt dat het op orde brengen van de crisis- en rampenbestrijding (3^e laag van het Meerlaagse veiligheidbeleid) ook een taak is van de waterbeheerders.
- In het Deltaprogramma (2011) zijn de 1^e en 2^e laag (respectievelijk Waterveiligheid en Nieuwbouw en Herstructurering) benoemd. De 3^e laag (crisis- en rampenbestrijding) is op landelijk niveau bij de Stuurgroep Management Overstromingen (SMO) belegd. De waterschappen willen daarin vanuit een landelijke visie op crisisbeheersing participeren.
- In het Nationaal Bestuursakkoord Water (2011) is bepaald dat waterbeheerders bij de organisatie van crisisbeheersing zo veel mogelijk efficiëntie moeten realiseren. Ook speelt er de politieke discussie over de positie van waterschappen.
- In de Wet veiligheidsregio's is de adviesrol van de waterschappen vastgelegd. Ook is in deze wet de vertegenwoordiging van de waterschappen in de regio's vastgelegd.
- De individuele waterschappen prepareren en realiseren crisisbeheersing naast elkaar. Dit doen zij met min of meer vrijblijvende (boven)regionale samenwerkingsverbanden met andere waterschappen, veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat. De maatschappelijke en professionele omgeving vraagt om meer efficiëntie en samenhang.

De hiervoor geschetste ontwikkelingen op het gebied van crisisbeheersing geven aanleiding tot diverse aanpassingen op de manier zoals crisisbeheersing bij de waterschappen is georganiseerd.

Thematische benadering

Op thematische wijze is verwoord wat de waterschappen ambiëren met deze visie, met welke partners zij dat willen bereiken en op hoofdlijnen hoe zij daartoe willen komen. Deze thema's zijn:

Samenwerking waterschappen in nieuw perspectief (hoofdstuk 2)

In 2020 vormen de waterschappen een (veer)krachtig partnerschap in crisisbeheersing. Dit bereiken zij door vergaande samenwerking tussen de waterschappen en het aangaan van optimale verbindingen met hun belangrijkste partners in crisisbeheersing, de veiligheidsregio's. Maar ook met Rijkswaterstaat en het Nederlands Instituut voor Fysieke Veiligheid. De waterschappen geven daarmee invulling aan de afspraken in het Bestuursakkoord Water en maken uitwisseling van kennis, mens en middelen mogelijk.

Waterschappen in een multidisciplinaire omgeving met veiligheidsregio's (hoofdstuk 3)

De waterschappen organiseren zich zodanig en proactief, dat zij een (h)erkende, volwaardige en gelijkwaardige partner in crisisbeheersing worden. Zij participeren in de consequenties die de Wet veiligheidsregio's voor de crisispartners met zich mee brengt. Tijdens crises organiseren de waterschappen samen met andere waterbeheerders, met name Rijkswaterstaat, hun vertegenwoordiging (waterliaison) in de crisisteam van de veiligheidsregio's. Daarbij wordt gesteld dat, gelet op de specifieke expertise (gebieden en systeemkennis) van iedere waterbeheerder, zij in beginsel ieder zelfstandig als adviseur 'aan tafel zitten' in de regionale teams. Indien een waterbeheerder slechts een beperkte betrokkenheid en/of belang heeft, dan vindt zo mogelijk onderlinge vertegenwoordiging

¹ Nationaal waterplan, Rijkspplan waterbeleid, 2009-2015, d.d.2009.

plaats. De waterschappen investeren in kennismaking en samenwerking met de Belgische en Duitse partners.

Uniformiteit in crisisbeheersing: organisaties en plannen (hoofdstuk 4)

Een voorwaarde om daadwerkelijk veerkrachtig te zijn en succesvol samen te kunnen werken met netwerkpartners, is uniformiteit. Bijvoorbeeld in werkwijzen en –methoden, (crisis)plannen en -organisaties, crisismanagementprocessen, informatievoorziening en opleiden, trainen en oefenen. Het gaat dan primair om uniformiteit tussen de waterschappen en waar mogelijk met de netwerkpartners. Dit doen zij om de samenwerking met de veiligheidsregio's en andere partners in crisisbeheersing te vergemakkelijken. Het streven naar (landelijke) uniformiteit mag de regionale samenwerking niet belemmeren. Immers, de meeste crises worden op lokaal en/of regionaal niveau bestreden, veelal in gezamenlijkheid met de regionale partners.

Informatiemanagement tijdens een crisis (hoofdstuk 5)

Alle waterschappen werken waar mogelijk uniform volgens de gedachte van het netcentrisch werken. Zij ontwikkelen één uniforme basismethode en ontsluiten en delen een gezamenlijk waterbeeld met de crisispartners. In regionaal verband brengen zij dit vervolgens in door zoveel mogelijk aan te sluiten bij de werkwijze en systemen van de veiligheidsregio's. Dit betekent dat zij tevens een aantal informatiemanagementfuncties (rollen) binnen hun organisaties steviger organiseren.

Samen aan de slag met opleiden, trainen en oefenen (OTO) en kennis (hoofdstuk 6)

De waterschappen coördineren, organiseren, ontwikkelen en monitoren hoogwaardige OTO-activiteiten vanuit een Gedeeld Leer Programma (GLP) en delen kennis vanuit een Gedeeld Expertise Programma (GEP). Deze programma's worden uitgerold met behulp van bestendige en slimme vormen, die bestaande activiteiten, kennis, kunde en partners met elkaar verbinden. Deze vormen zijn niet vrijblijvend, maar worden ook geen nieuwe instituten. Vanuit de programma's kan ondersteuning en advisering plaatsvinden bij daadwerkelijke crisisbestrijding.

Basisvereisten voor kwaliteitsborging (hoofdstuk 7)

De waterschappen ontwikkelen een kwaliteitssysteem (landelijk referentiekader: 'Basisvereisten voor crisisbeheersing bij waterschappen') om hun functioneren te toetsen en waar nodig bij te stellen. Deze basisvereisten sluiten zo veel mogelijk aan op bestaande basisvereisten, zoals partners in crisisbeheersing die al hebben benoemd. Daarbij wordt rekening gehouden met de wijze waarop wet- en regelgeving is opgebouwd.

Naar daadkrachtig partnerschap in 2020 (hoofdstuk 8)

Om (veer)krachtig partnerschap in crisisbeheersing van de waterschappen te bereiken, is een kwaliteitsimpuls en dus een investering nodig. De waterschappen vertalen hun visie op crisisbeheersing met een resultaatgericht uitvoeringsprogramma naar concrete activiteiten en producten, die leiden tot een kwaliteitsimpuls voor crisisbeheersing. Daarvoor organiseren de waterschappen de noodzakelijke capaciteit (mensen en middelen) om de visie te

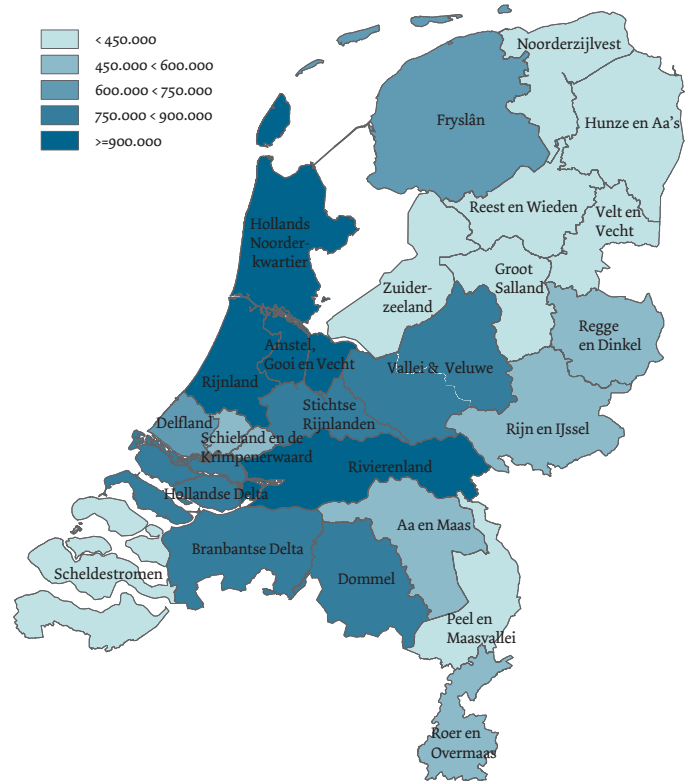
kunnen realiseren. Dit geldt zowel binnen de eigen organisaties, als voor de bijdrage aan landelijke ontwikkelingen.

Samenwerking in crisisbeheersing, wat levert het op?

Realisatie van de visie vergt (tijdelijk) extra inspanning, zowel personele capaciteit als financiële middelen. Enerzijds voor de realisatie van de visie, anderzijds door structurele gevolgen ervan die op onderdelen kunnen leiden tot hogere kosten. Op andere onderdelen is juist structurele kostenverlaging mogelijk. Maar minstens zo belangrijk, de visie levert ook meer op, namelijk:

- Een professionelere voorbereiding op en uitvoering van crisisbeheersing.
- Een meer eenduidige organisatie en werkwijze van waterschappen, die de herkenbaarheid en samenwerking met partners aanzienlijk versterkt.
- Een betere kennisdeling binnen de waterschappen in afstemming met andere waterbeheerders en de veiligheidsregio's.
- Verbetering van de uitwisselbaarheid van kennis, mensen en middelen tijdens calamiteiten.
- Efficiënter werken, doordat waterschappen niet meer naast elkaar, maar met elkaar binnen een landelijk gedeeld uniform kader hetzelfde werk gaan uitvoeren. Dit gebeurt met inachtneming van de specifieke risicoprofielen van de individuele waterschappen.
- Samenwerking levert op termijn aanzienlijke besparingen op. Mogelijk zijn er minder individuele investeringen of structurele uitgaven nodig, doordat de waterschappen uniforme plannen en werkwijzen hanteren en slim gebruik maken van elkaars kunde, kennis, inzet en middelen.

Waterschappen in kaart

Waterschappen in Nederland met het aantal inwoners (2013).

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	12
1.1	Aanleiding van deze visie	12
1.2	De visie: <i>Samenwerking in crisisbeheersing</i>	13
1.3	Samenwerking in crisisbeheersing, wat levert dat op?	14
1.4	Reikwijdte van deze visie	14
1.5	Proces totstandkoming visie	15
1.6	Terminologie	16
1.7	Leeswijzer	16
2	Samenwerking in nieuw perspectief	17
2.1	Nut en noodzaak voor een visie op samenwerking	17
2.2	Thematische benadering van de visie	18
2.3	Uniformering en regionaal maatwerk	18
3	Waterschappen in een multidisciplinaire omgeving	20
3.1	Juridische en bestuurlijke kaders	20
3.2	Veiligheidsregio als ‘makelaar’ in crisisbeheersing	21
3.3	Risico- en crisiscommunicatie	23
3.4	Samenwerking tussen waterbeheerders	23
3.5	Samenwerking op ministerieel niveau	24
3.6	Samenwerking met landgrensoverschrijdende partners	24
3.7	Op weg naar 2020	25

4 Uniformiteit in crisisbeheersing: organisaties en plannen	26
4.1 Slimme crisisorganisaties door uniformiteit	26
4.2 Eenduidigheid door uniformering van plannen en documenten	27
4.3 Op weg naar 2020	28
5 Informatiemanagement tijdens een crisis	29
5.1 Netcentrisch werken	29
5.2 Ondersteuning bij informatiemanagement	31
5.3 Landelijk kader met regionaal maatwerk	31
5.4 Op weg naar 2020	32
6 Samen aan de slag met OTO en expertise	33
6.1 Gedeeld Leer Programma	34
6.2 Gedeeld Expertise Programma	34
6.3 Afstemming tussen de programma's	35
6.4 Samenwerking met partners	35
6.5 Op weg naar 2020	35
7 Basisvereisten voor kwaliteitsborging	36
7.1 Basisvereisten	36
7.2 Kwaliteitssysteem	37
7.3 Op weg naar 2020	37
8 Naar daadkrachtig partnerschap in 2020	38
8.1 Van visie naar programma	38
8.2 Investeren in de toekomst	39
8.3 Tot slot	40

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding van deze visie

In 2001 heeft de Unie van Waterschappen richtlijnen voor een “calamiteitenzorgsysteem”² opgesteld. De individuele waterschappen hebben op basis daarvan in tien jaar solide crisisorganisaties ontwikkeld. In toenemende mate is echter sprake van technologische, sociale, politieke en economische ontwikkelingen, die verdergaande professionalisering van crisisbeheersing noodzakelijk maken. Bijvoorbeeld door de steeds groter wordende netwerk-omgeving van crisisbeheersing en media-aandacht, of de beeldvorming onder de bevolking over het overheidsoptreden bij crises.

De stroomuitval in 2007 in de Bommelerwaard als gevolg van de Apachecrash, de brand bij Chemiepack in Moerdijk, de langdurige droogte en de persleidingbreuk bij Bath in 2011 en het hoogwater in Groningen in januari 2012. Dit zijn slechts een paar crises die zich in de afgelopen jaren hebben voorgedaan. Zij zorgden voor een groter bewustzijn van de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de waterschapstaken, het belang van professionele crisisbeheersing en krachtige partnerschappen. Dit vraagt om een heldere visie van de waterschappen hierop. Daarnaast is er behoefte aan zo'n visie vanwege onderstaande uitgangspunten:

² Calamiteitenzorg: het geheel van zowel de voorbereiding op als de daadwerkelijke bestrijding van incidenten, in de netwerkgeving veelal aangeduid als 'crisisbeheersing'.

- Het Nationaal Waterplan³ stelt dat het op orde brengen van de crisis- en rampenbestrijding (3^e laag van het Meerlaagse veiligheidsbeleid) ook een taak is van de waterbeheerders.
- In het Deltaprogramma (2011) zijn de 1^e en 2^e laag (respectievelijk Waterveiligheid en Nieuwbouw en Herstructurering) benoemd. De 3^e laag (crisis- en rampenbestrijding) is op landelijk niveau bij de Stuurgroep Management Overstromingen (SMO) belegd. De waterschappen willen daarin vanuit een landelijke visie op crisisbeheersing participeren.
- In het Nationaal Bestuursakkoord Water (2011) is bepaald dat waterbeheerders bij de organisatie van crisisbeheersing zo veel mogelijk efficiëntie moeten realiseren. Ook speelt er de politieke discussie over de positie van waterschappen.
- In de Wet veiligheidsregio's (WvR) is de adviesrol van de waterschappen vastgelegd. Ook is in deze wet de vertegenwoordiging van de waterschappen in de regio's vastgelegd.
- De individuele waterschappen prepareren en realiseren crisisbeheersing naast elkaar. Dit doen zij met min of meer vrijblijvende bovenregionale samenwerkingsverbanden met andere waterschappen, veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat. De maatschappelijke en professionele omgeving vraagt om meer efficiëntie en samenhang.
- De hiervoor geschetste ontwikkelingen op het gebied van crisisbeheersing geven aanleiding tot diverse aanpassingen op de manier zoals crisisbeheersing bij de waterschappen is georganiseerd.

Op 21 juni 2011 heeft de portefeuillehouder Crisisbeheersing van de Unie van Waterschappen (UvW), aan de Adviesgroep Crisisbeheersing daarom de opdracht gegeven om voor de waterschappen één gezamenlijke, landelijke visie op te stellen over samenwerking in crisisbeheersing. Het resultaat is dit document: *Samenwerking in crisisbeheersing*.

1.2 De visie: *Samenwerking in crisisbeheersing*

In 2020 vormen de waterschappen een (veer)krachtig partnerschap in crisisbeheersing. Zowel in de voorbereiding als de feitelijke bestrijding van crises. Dit bereiken zij door vergaande samenwerking tussen de waterschappen en door het aangaan van optimale allianties met hun belangrijkste partners in crisisbeheersing: de veiligheidsregio's.

De vertaling van de visie ondersteunt en versterkt de regionale samenwerking tussen partners. Er is ruimte voor regionaal maatwerk.

In crisisbeheersing wordt het belang van goede samenwerking tussen waterschappen en veiligheidsregio's, maar ook met andere waterbeheerders, met name Rijkswaterstaat, steeds groter. Een goede voorbereiding van deze partijen op gezamenlijk optreden is van cruciaal belang. Die samenwerking leidt tot meer professionele, eenduidige en efficiënte organisaties, dan nu veelal het geval is.

Deze visie geeft de gezamenlijke ambitie van professionals, directeuren en bestuurders weer en biedt hen handvatten om de nagestreefde verbeteringen te bereiken en te vertalen naar concrete

³ Nationaal waterplan, Rijkswaterplan waterbeleid, 2009-2015, d.d.2009.

uitvoeringsprogramma's. Randvoorwaarde daarbij is dat de individuele waterschappen en de Unie van Waterschappen proactief en met vasthoudende inzet meebewegen.

Deze visie geeft richting aan ontwikkelingen en activiteiten van de waterschappen. Maar ook maakt het onze partners duidelijk hoe belangrijk voor *hen* de samenwerking met waterschappen is!

1.3 Samenwerking in crisisbeheersing, wat levert dat op?

Realisatie van de visie vergt (tijdelijk) extra inspanning, zowel personele capaciteit als financiële middelen. Enerzijds voor de realisatie van de visie, anderzijds door structurele gevolgen ervan die op onderdelen kunnen leiden tot hogere kosten. Op andere onderdelen is juist structurele kostenverlaging mogelijk. Maar minstens zo belangrijk, de visie levert ook meer op, namelijk:

- Een professionelere voorbereiding op en uitvoering van crisisbeheersing.
- Een eenduidigere organisatie en werkwijze van waterschappen, die de herkenbaarheid en samenwerking met partners aanzienlijk versterkt.
- Een betere kennisdeling binnen de waterschappen in afstemming met andere waterbeheerders en de veiligheidsregio's.
- Verbetering van de uitwisselbaarheid van kennis, mensen en middelen tijdens calamiteiten.
- Efficiënter werken, doordat waterschappen niet meer naast elkaar, maar met elkaar binnen een landelijk gedeeld uniform kader hetzelfde werk gaan uitvoeren. Dit gebeurt met inacht-

neming van de specifieke risicoprofielen van de individuele waterschappen.

- Samenwerking levert op termijn aanzienlijke besparingen op. Mogelijk zijn er minder individuele investeringen of structurele uitgaven nodig, doordat de waterschappen uniforme plannen en werkwijzen hanteren en slim gebruik maken van elkaars kunde, kennis, inzet en middelen.

1.4 Reikwijdte van deze visie

Crisisbeheersing maakt onderdeel uit van de zogenaamde “veiligheidsketen”. Deze keten wordt ook gehanteerd door de veiligheidsregio's en bestaat uit vijf schakels:

- Proactie : het structureel voorkomen van onveiligheid en van risicovolle situaties. Vanuit veiligheidsoptiek invloed uitoefenen op het maken van ruimtelijke plannen.
- Preventie : het voorkomen en beperken van oorzaken van onveiligheid door preventieve (overheids)maatregelen.
- Preparatie : het daadwerkelijk voorbereiden op de crisisbeheersing door middel van planvorming, opleiden, trainen en oefenen.
- Repressie : het daadwerkelijk beheersen van de crisis en het zorgen voor de daarbij behorende hulpverlening.
- Nazorg : alles wat nodig is om zo snel mogelijk terug te keren naar de normale dagelijkse verhoudingen.

De visie op crisisbeheersing beslaat vooral de onderdelen “preparatie”, “repressie” en een deel “nazorg”. De overige onderdelen van crisisbeheersing zijn in deze visie niet meegenomen.

Dat wil echter niet zeggen dat hiervoor geen aandacht is. Zo wordt bijvoorbeeld bij de aanleg van watersystemen al rekening gehouden met mogelijke incidenten, zoals verontreiniging of hoogwater. Ook zoeken de waterschappen in bijvoorbeeld de planvorming- en vergunningsfase al samenwerking met onder andere gemeenten (proactie en preventie). En de waterschappen kijken waar afstemming met bijvoorbeeld de Regionale Uitvoering Diensten (RUD's) mogelijk is. De verantwoordelijkheid hiervoor is in de meeste waterschappen elders in de organisatie belegd, waarbij zo nodig afstemming plaatsvindt met het vakgebied crisisbeheersing.

Ieder waterschap heeft te maken met een eigen dynamiek (specifieke risico's, bestuurlijke en beleidsmatige keuzes en verschillende samenwerkingspartners). Deze visie is een “uniforme filosofie”, met ruimte voor regionale invulling. Dit betekent dat in de uiteindelijke concretisering rekening gehouden wordt met regionale diversiteit van de waterschappen en hun samenwerkingspartners, de veiligheidsregio's.

1.5 Proces totstandkoming visie

Samenwerking in crisisbeheersing is door de Adviesgroep Crisisbeheersing (AC) van de Unie van Waterschappen ontwikkeld, met hulp van de ‘regiegroep visie samenwerking in crisisbeheersing’. De regiegroep heeft gebruik gemaakt van themagroepen. In de

verschillende groepen zijn vertegenwoordigers van veel waterschappen betrokken. Daarnaast is diverse partners tijdens de ontwikkeling om input gevraagd. Zo is een breed draagvlak ontstaan.

Secretarissen-directeuren van enkele waterschappen waren klankbord voor de regiegroep. De AC diende als schakel naar de portefeuillehouder crisisbeheersing en de verdere bestuurlijke besluitvorming. De visie is vastgesteld in de Commissie bestuurszaken, communicatie en financiën (CBCF).

1.6 Terminologie

In de wereld van crisisbeheersing worden termen als incident, calamiteit, ramp en crisis nogal eens door elkaar gebruikt. Gelet op de brede scope van het vakgebied kiezen de waterschappen ervoor om in deze visie gemakshalve te spreken over de allesomvattende term “crisisbeheersing” en de termen “crisis” en “crisisorganisatie”. De waterschappen groeien de komende jaren toe naar meer uniformiteit als het gaat over deze terminologie.

1.7 Leeswijzer

Hoofdstuk twee geeft inzicht in hoe de waterschappen de nieuwe samenwerking zien. Het daarop volgende hoofdstuk legt de relatie met belangrijke partners. Die relatie is in hoofdstuk vier vertaald naar gevolgen voor de eigen planvorming en organisatiestructuur van de crisisorganisatie. Het vijfde hoofdstuk gaat uitgebreid in op de wijze hoe informatie tijdens crises door middel van netcentrisch werken met elkaar en de partners gedeeld worden.

De waterschappen willen het delen van expertise en hun OTO-activiteiten versterken. Hoofdstuk 6 geeft aan hoe. Het zevende hoofdstuk beschrijft vervolgens hoe de waterschappen zichzelf kwaliteitsnormen (basisvereisten) willen opleggen, waarlangs zij hun organisatie en optreden kunnen toetsen en verbeteren. In het laatste hoofdstuk wordt vervolgens ingegaan op wat er nodig is om uiteindelijk de ambities uit deze visie ook daadwerkelijk te kunnen realiseren.

2. SAMENWERKING IN NIEUW PERSPECTIEF

2.1 Nut en noodzaak voor een visie op samenwerking

De aard, omvang en gevolgen van water gerelateerde (dreigende) crises in een veranderende maatschappij vragen om nieuwe vormen van crisisbeheersing, met aandacht voor bestuurlijke verantwoordelijkheid. Diverse gebeurtenissen tonen steeds weer aan dat samenwerking met partners daarbij van groot belang is. De noodzaak voor optimaal gebruik van kennis en capaciteit van anderen wordt steeds duidelijker. De beschikbare capaciteit van kennis, mensen en/of middelen moet resultaatgericht en efficiënt worden ingezet.

Maar ook afstemming en uniformiteit dragen bij aan succesvolle bestrijding van crises. Samenwerking op deze gebieden is dus een belangrijke schakel voor veerkrachtige crisisorganisaties.

Met heldere afspraken vergroten de waterschappen en hun netwerkpartners hun slagkracht.

Samenwerking in crisisbeheersing wordt steeds belangrijker. Dat maakt een gezamenlijke visie van de waterschappen op het gebied van crisisbeheersing nodig, met als argumenten:

- Bestuurders en ambtenaren kunnen daardoor beter onderbouwde keuzes maken om zich voor te bereiden op crises.
- De kansen op en gevolgen van water gerelateerde crises worden steeds groter⁴. Er ontstaat steeds meer aandacht voor de

⁴ Het KNMI werkt op dit moment aan een nieuwe generatie klimaatscenario's. De verwachting is dat deze scenario's in 2013 openbaar worden. Eerste berichten wijzen op erop dat in Nederland rekening gehouden moet worden met onder andere meer extreem weer situaties, dus een grotere kans op watergerelateerde crises.

kwetsbaarheid van beheergebieden en schuldvraag bij (dreigende) crises.

- Het werkveld wordt complexer. Er is een sterk toenemende afhankelijkheid tussen vakgebieden en bevoegde instanties, soms ook wettelijk vastgelegd. Tegelijkertijd zijn er toenemende beperkingen, zowel in menskracht als in financieel opzicht.
- De netwerkomgeving wordt steeds professioneler, omvangrijker en complexer. Dat vraagt nadrukkelijk om meer gezamenlijk, professioneel en eenduidig optreden van de waterschappen naar elkaar en andere partners in crisisbeheersing.
- Waterschappen hebben steeds meer te maken met regionale en landelijke planvorming. Daarvoor is uniformiteit en onderlinge afstemming tussen de waterschappen noodzaak.
- Er is veel maatschappelijke- en media-aandacht voor crises. Dit vraagt om professioneel, duidelijk en afgestemd optreden naar buiten. Het informeren van en communiceren met de burger door dé (water)expert worden daarbij steeds belangrijker.

De waterschappen zetten met deze visie een eerste stap naar de invulling van de afspraken in het Bestuursakkoord Water en maken uitwisseling van kennis, mensen en middelen mogelijk.

2.2 Thematische benadering van de visie

Uit de in paragraaf 2.1 genoemde argumenten blijkt het nut en de noodzaak van deze visie. Om die redenen willen de waterschappen crisisbeheersing zo organiseren dat zij zelf, maar vooral met elkaar, met de veiligheidsregio's en met andere netwerkpartners voorbereid

zijn op crises. Daarbij kijken de waterschappen ver vooruit, naar 2020. Dat biedt voldoende ruimte om een kwaliteitsimpuls te bereiken op verschillende thema's, met inachtneming van reeds ingezette ontwikkelingen, het dynamische speelveld en vooral ook haalbaarheid. Deze visie krijgt vorm in de volgende thema's:

- Waterschappen in een multidisciplinaire omgeving (hoofdstuk 3).
- Uniformiteit in crisisbeheersing: organisaties en plannen (hoofdstuk 4).
- Informatievoorziening tijdens een crisis (hoofdstuk 5).
- Samen aan de slag met OTO en expertise (hoofdstuk 6).
- Basisvereisten voor kwaliteitsborging (hoofdstuk 7).
- Naar daadkrachtig partnerschap in 2020 (hoofdstuk 8).

2.3 Uniformering en regionaal maatwerk

Een voorwaarde om daadwerkelijk veerkrachtig te zijn en succesvol samen te werken met netwerkpartners, is zoveel mogelijk uniformiteit. Bijvoorbeeld in werkwijzen en -methoden, (crisis)plannen en -organisaties, crisismanagementprocessen, informatievoorziening en opleiden, trainen en oefenen. Het gaat dan primair om uniformiteit tussen de waterschappen en waar mogelijk met netwerkpartners. De waterschappen zien meer uniformiteit in crisisbeheersing als meerwaarde, zo niet voorwaarde. Daarbij maken zij gebruik van en bouwen zij voort op bestaande kennis en structuren.

Naast uniformering blijft regionaal maatwerk belangrijk. Ieder waterschap kent immers zijn eigen bestuurlijke dimensie (kaders en

ambities). Maar ook gebiedskenmerken, organisatievormen en plannen en werkprocessen van veiligheidregio's kunnen van elkaar verschillen. Deze visie biedt voor regionaal maatwerk dan ook de noodzakelijke ruimte.

Een aantal waterschappen is de afgelopen jaren regionale samenwerkingsverbanden aangegaan. Voorbeelden zijn de samenwerking tussen drie Brabantse waterschappen, het Platform Crisisbeheersing Waterschappen Midden-Nederland, de samenwerking OTO van de Zuid-Hollandse waterschappen en het Netwerkoverleg Crisisbeheersing Rijn Oost. Samenwerking heeft de afgelopen jaren tastbare resultaten opgeleverd door bijvoorbeeld gezamenlijk OTO beleid te ontwikkelen en uit te voeren.

Het is belangrijk om de komende jaren voldoende aandacht te houden voor het continueren van bestaande samenwerkingsverbanden en de vorming van nieuwe regionale verbanden.

Deze visie helpt zowel bestaande als nieuw op te richten regionale samenwerkingsverbanden om effectiever en efficiënter een kwaliteitsimpuls te realiseren, door de belangrijke regionale opbrengsten met elkaar te verbinden en te gebruiken als input voor verdere doorontwikkeling. Die verbanden spelen een belangrijke rol in het uitzetten van de landelijke lijnen, maar ook in het implementeren daarvan.

3. WATERSCHAPPEN IN EEN MULTIDISCIPLINAIRE OMGEVING

Crisisbeheersing heeft per definitie een multidisciplinair karakter. Daarom organiseren de waterschappen zich zodanig, dat zij in staat zijn om professioneel te kunnen samenwerken met de veiligheidsregio's en andere partners in crisisbeheersing. De waterschappen doen dit proactief. De waterschappen zijn:

“Een (h)erkende, volwaardige en gelijkwaardige partner in crisisbeheersing.”

Partners in crisisbeheersing ervaren de kennis en kunde van de waterschappen als onmisbare expertise in de advisering en besluitvorming tijdens crises. Zij betrekken de waterschappen daarom proactief bij zowel de preparatie, repressie als nazorg op het gebied van crisisbeheersing.

3.1 Juridische en bestuurlijke kaders

De Wet veiligheidsregio's geeft de veiligheidsregio's (en waterschappen) een belangrijke taak als het gaat over de regionale coördinatie op openbare orde en veiligheid. De waterschappen hebben bij water gerelateerde crises een belangrijke adviserende rol richting de regio's, in zowel de preparatie- als repressiefase. Ook de Waterwet beschrijft taken voor de waterschappen bij crisisbeheersing. Tot slot geven de waterschappen in het Bestuursakkoord Water richting voor verdere intensivering van samenwerking met diverse partners. De belangrijkste wet- en regelgeving en bestuurlijke kaders zijn op de volgende pagina opgenomen.

Juridische en bestuurlijke kaders	Artikel	Omschrijving
Wet veiligheidsregio's (Wvr)	5	Dit artikel regelt de rol van de waterschappen in regionaal verband.
	66	Dit artikel regelt de wettelijke taken van het NIFV (Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid) over het verzamelen en ter beschikking stellen van relevante informatie aan bij rampenbestrijding betrokken organisaties.
Waterwet	5.29	Hierin is opgenomen dat waterschappen de calamiteitenplannen afstemmen met de besturen van de veiligheidsregio's.
Waterbesluit	5.3	Dit artikel geeft richting mee aan de vorm en inhoud van het calamiteitenplan zoals in artikel 5.29 van de Waterwet genoemd.
Bestuursakkoord water		De waterschappen kiezen voor vergaande samenwerking met elkaar en hun partners. Zo zijn de waterschappen met Rijkswaterstaat overeengekomen dat zij afspraken maken over risico- en crisisbeheersing, die worden vastgelegd in een convenant. Door bijvoorbeeld gebruik te maken van elkaars expertise en gezamenlijk oefenen, worden beschikbare middelen efficiënter ingezet en is kwaliteitsverbetering mogelijk.
Modelconvenant		Onderwerpen waarover waterschappen, Rijkswaterstaat en veiligheidsregio's concrete afspraken over risico- en crisisbeheersing met elkaar maken, zijn al vastgelegd in het landelijk modelconvenant. Dit is op 26 september 2011 ondertekend door de Unie van Waterschappen, Rijkswaterstaat en het Veiligheidsberaad. Dit modelconvenant vormt een basis bij de verdere uitwerking en borging van dit thema.

Daarnaast is er diverse andere wet- en regelgeving van toepassing, die op enige manier te maken heeft met crisisbeheersing, zoals de Arbeidstijdenwet, de Arbowet, de Waterschapswet, de Wet openbaarheid van bestuur en de Onteigeningswet. Dergelijke wet- en regelgeving behoeft eveneens aandacht in de uitwerking van activiteiten met betrekking op crisisbeheersing. Veel waterschappen hebben bijvoorbeeld onvoldoende capaciteit (menskracht) in de eigen organisatie beschikbaar, om bij langdurige crises alle functies bezet te kunnen houden.

3.2 Veiligheidsregio als 'makelaar' in crisisbeheersing

Diverse disciplines vinden elkaar in de veiligheidsregio. Vanuit de Wvr zijn de brandweer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), politie en gemeenten beschreven als de organisaties die samenwerken voor een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen. Naast deze organisaties wordt in de wet beschreven hoe de samenwerking met andere, bij crisisbeheersing betrokken organisaties, verloopt.

De veiligheidsregio is in zekere zin een soort “makelaar, initiator en gastheer” voor alle in het publieke domein bij crisisbeheersing betrokken organisaties. Daarin vervult ieder zijn eigen rol en brengt proactief expertise, menskracht en middelen in.

De waterschappen hebben op basis van de Wvr een adviesrol. Op basis van andere wetgeving, zoals de Waterwet, hebben zij tevens eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden in crisisbeheersing. De Wvr brengt impliciet verplichtingen met zich mee die een meer proactieve rol van de waterschappen verwacht: een (h)erkende, volwaardige en gelijkwaardige partner in crisisbeheersing.

De waterschappen kiezen ervoor te participeren in de consequenties die de Wvr voor de partners in veiligheidsregio's heeft. Daarbij kan regionaal maatwerk nodig zijn.

Dit betekent dat de waterschappen nadrukkelijk onderdeel uitmaken van de Regionale Crisisplannen van de veiligheidsregio's en hun eigen plannen en organisaties daarop aanpassen. Op die manier sluiten zij optimaal aan bij de regio's en zullen de regio's op hun beurt de waterschappen meer als logische en gelijkgestemde organisatie ervaren. De waterschappen verwachten dit andersom ook van de veiligheidsregio's, ondersteund door het Veiligheidsberaad. De volgende kaders helpen de partners daarbij:

- De regionale risicoprofielen, beleidsplannen en crisisplannen van de veiligheidsregio's (artikelen 14, 15 en 16 Wvr).
- Het Referentiekader Regionaal Crisisplan, dat zich richt op verdere professionalisering van rampenbestrijding en multidisciplinaire crisisbeheersing (2009).
- Het project 'Waterrand', dat zich richt op verbetering van incidentbestrijding op het water (2008-heden).
- Deze visie *Samenwerking in crisisbeheersing* (2012).

De waterschappen formuleren waar mogelijk een gezamenlijke lijn in de samenwerking met de veiligheidsregio's. Bij de invulling ervan is ruimte voor maatwerk per veiligheidsregio en waterschap, gelet op onder andere organisatorische diversiteit en verschillen in risicoprofielen. Gestreefd wordt naar een zo eenduidig mogelijke benadering van alle veiligheidsregio's.

Waterschappen die samen in één veiligheidsregio liggen, treden eenduidig op naar deze regio, zo veel mogelijk door middel van onderlinge vertegenwoordiging in de voorbereiding op crisisbeheersing. Zij organiseren zich zoveel mogelijk op dezelfde wijze en stemmen onderling af. Dit vertalen de waterschappen in zichtbaarheid en waterschapsexpertise binnen de (kantoren) van de veiligheidsregio's op bestuurlijk, directie en ambtelijk niveau.

Waterliaison in regionale teams

In de voorbereiding op crises (“de koude fase”) organiseren de waterschappen waar mogelijk samen met de andere waterbeheerders hun vertegenwoordiging in de veiligheidsregio. Tijdens een crisis zijn de direct betrokken waterbeheerders, door middel van ‘waterliaisons’, in ieder regionaal team (CoPI, ROT en GBT/RBT) in beginsel zelfstandig vertegenwoordigd. Dit vanwege de eigen specifieke gebieds- en systeemkennis en bevoegdheden.

Indien waterschappen dat zelf wensen, organiseren zij (eventueel met andere waterbeheerders) samen hun vertegenwoordiging in genoemde regionale teams. De liaison vervult dan namens de betrokken waterbeheerders een adviserende en coördinerende rol (woordvoerder).

3.3 Risico- en crisiscommunicatie

Risico- en crisiscommunicatie in zowel de voorbereiding op crises (risicocommunicatie) als tijdens de bestrijding (crisiscommunicatie) is van groot maatschappelijk belang. De waterschappen maken daarom heldere afspraken met hun (regionale) partners over afstemming en rolverdeling. Maar ook op landelijk niveau zijn er kansen, zoals voor eenduidige risico- en crisiscommunicatieplannen en inzet van communicatieadviseurs bij andere waterschappen in situaties waar overbelasting (onderbezetting) tijdens crisisbestrijding dreigt. De waterschappen streven ernaar zogenaamde eigen (regionale) ‘pools’ van communicatieadviseurs te vormen. Meer uniformiteit is daarbij randvoorwaardelijk.

De verantwoordelijkheid om de risico- en crisiscommunicatie verder te ontwikkelen, te implementeren en te faciliteren, ligt bij degenen die zich in de reguliere organisatie met communicatie en voorlichting bezig houden. De waterschappen verankeren dit in de reguliere communicatiebeleid- en crisiscommunicatieplannen.

3.4 Samenwerking tussen waterbeheerders

Bij watergerelateerde crises zijn mogelijk meerdere waterbeheerders betrokken, met name bij hoogwatersituaties. Dit betekent dat tussen waterbeheerders (waterschappen, Rijkswaterstaat en soms provincies) intensieve samenwerking moet plaatsvinden. Enerzijds voor het afstemmen van maatregelen die invloed hebben op elkaars beheersgebied, anderzijds om voor de overige partners een duidelijk aanspreekpunt te bieden en één waterbeeld te kunnen opleveren.

De waterschappen zien Rijkswaterstaat (en in sommige gevallen de provincies) als waterpartners waarmee zij:

- Eén waterbeeld opleveren.
- Eén wateradvies richting partners opleveren.
- Afspraken maken over de rol en bevoegdheden van de ‘waterliaison’ in regionale teams.
- Concrete afspraken maken over processen, werkwijzen- en methodes, bestrijdingsmaatregelen, uitwisseling van menskracht, materieel, kennis en kunde.

3.5 Samenwerking op ministerieel niveau

De focus voor samenwerking ligt op dit moment nog met name op samenwerking tussen de waterschappen, Rijkswaterstaat en veiligheidsregio's. De komende jaren streven de waterschappen er echter ook naar om meer aansluiting te vinden met het nationaal niveau vanuit de betrokken ministeries, zoals Veiligheid en Justitie en Infrastructuur en Milieu. Het gaat hierbij om zowel aansluiting in de koude fase (het beleid en programma van de rijksoverheid), als in de warme fase (bijvoorbeeld de landelijke coördinatie tijdens grote crises).

Zowel de expertteams als de adviseur in crisisbeheersing van de Unie van Waterschappen (zie respectievelijk de hoofdstukken 6 en 8) vervullen hierin mogelijk een sleutelrol.

3.6 Samenwerking met landgrensoverschrijdende partners

Een crisis houdt zich niet aan landsgrenzen. Dit maakt ook landgrensoverschrijdende samenwerking noodzakelijk. Nederlandse, Duitse en Belgische waterbeheerders werken op het gebied van crisisbeheersing al vele jaren in meer of mindere mate samen. Dit doen zij op basis van verdragen en commissies⁵. Veel waterschappen

⁵ Verdragen ter bescherming van Rijn, Maas en Schelde, waarvoor internationale comités zijn opgericht als uitvoerend orgaan. Grensoverschrijdende stroomgebied commissies voor verschillende deelstroomgebieden (met name ambtelijk). In België worden deze vervangen door bilaterale afstemmingsstructuren op lokaal niveau (beheersgebied van een bepaald waterschap).

moeten nog meer investeren in kennismaking met de wijze waarop crisisbeheersing bij buitenlandse partners is georganiseerd.

De waterschappen kennen hun partners over de grenzen en werken daarmee waar mogelijk actief samen. Dit doen zij in zowel de voorbereiding van crisisbeheersing, als tijdens daadwerkelijke bestrijding van de crisis. Bij multidisciplinair optreden van veiligheidspartners over de grenzen heen, acteren de waterschappen vanuit de multidisciplinaire samenwerking, veelal samen met veiligheidsregio's.

Op landelijk niveau zijn al afspraken gemaakt met de buurlanden over multidisciplinair optreden tijdens crises. De veiligheidsregio's vervullen hierin een belangrijke rol, daarbinnen ook de waterschappen. Deze afspraken zijn echter onvoldoende voor de waterschappen om op lokaal niveau voldoende met de buitenlandse partners te kunnen samenwerken. Daarom moet nog meer rechtstreekse afstemming plaatsvinden met Duitse en Belgische waterpartners op uitvoerend/technisch niveau. Ook moeten zij nog nadere afspraken maken, bijvoorbeeld over het uitwisselen van waterbeelden, onderlinge alarmering en opschaling en gezamenlijk oefenen. Daarbij wordt ingezet op het vastleggen van die afspraken in bestuurlijke convenanten, zoveel mogelijk in gezamenlijkheid met alle andere betrokken (water)partners.

Hoewel de samenwerking met landgrensoverschrijdende partijen erg belangrijk is, is het raadzaam eerst landelijk de onderlinge uniformiteit en samenwerking te verbeteren. Zo stellen de Nederlandse waterschappen eerst hun eigen crisisbeheersing op

orde volgens nader te formuleren kwaliteitseisen (zie hoofdstuk 7), alvorens (hoog) in te zetten op verbeterde afstemming over de landsgrenzen heen.

Dit betekent echter niet dat de waterschappen een afwachtende houding aannemen als het gaat om de buitenlandse samenwerking. Lokaal is het verstandig noodzakelijke afspraken te maken en actief op ontwikkelingen in te spelen die zich voordoen, binnen de reikwijdte van deze visie. Daarnaast is actieve deelname van de waterschappen bij internationale bijstand en steunverlening belangrijk. Nederland staat internationaal hoog aangeschreven op het gebied van waterkennis. Door inzet van water(schaps)experts bij internationale rampen kan operationele ervaring worden opgedaan.

3.7 Op weg naar 2020

Borging van regionale samenwerking en transparantie over afspraken daarbij, vindt plaats door vastlegging in af te sluiten regionale convenanten tussen de waterpartners en de veiligheidsregio's, op basis van het modelconvenant. Het doel van de waterschappen is om de beoogde samenwerking te organiseren. De volgende stappen zijn daar voor nodig:

- Organiseren van een structurele samenwerking in preparatie en repressie tussen de waterpartners, als waterexpert naar de veiligheidsregio.
- Het vastleggen van regionale afspraken tussen alle crisispartners in convenanten en vertaling daarvan naar concrete activiteiten.

4. UNIFORMITEIT IN CRISISBEHEERSING: ORGANISATIES EN PLANNEN

De waterschappen hebben professionele, waar mogelijk uniforme crisisorganisaties met slimme, praktische en eenduidige plannen en documenten. Zowel voor voorbereiding op, als de feitelijke bestrijding van een crisis. Hiermee wordt het oorspronkelijke calamiteitenzorgstelsel uit 2001 herzien en geactualiseerd naar de hedendaagse kijk op crisisbeheersing.

Zoals in de vorige hoofdstukken is benoemd, is uniformiteit tussen de waterschappen belangrijk om uitwisseling (veerkracht) van kennis, mensen en middelen, mogelijk te maken. Daarnaast is uniformiteit van belang voor eenduidige afstemming tussen waterbeheerders en andere netwerkpartners. Dit alles levert een

belangrijke bijdrage aan succesvolle bestrijding van een crisis, waarvoor bestuurders de verantwoordelijkheid dragen.

4.1 Slimme crisisorganisaties door uniformiteit

De grenzen van beheergebieden van de waterschappen komen niet overeen met bijvoorbeeld die van veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat. Daardoor is het mogelijk dat meerdere waterschappen bij een crisis tegelijkertijd gesprekspartner van deze netwerkpartners zijn.

Om deze reden worden de crisisorganisaties van de individuele waterschappen in de toekomst zoveel mogelijk hetzelfde georganiseerd, gebaseerd op basisvereisten en een kwaliteitssysteem.

Het gaat daarbij om crisis(bestrijdings)plannen en processen zoals signalering, melding en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie, informatiemanagement en crisiscommunicatie. Maar bijvoorbeeld ook nazorg en evaluatie.

Doordat niet alle waterschappen afzonderlijk de processen en plannen uitwerken, leidt meer uniformiteit op termijn tot efficiëntie.

De Nederlandse waterschappen:

- Hanteren uniforme alarmeringsprocedures, afgestemd op de Gecoördineerde Regionale Incident Bestrijdingsprocedure van veiligheidsregio's (GRIP).
- Implementeren uiterlijk in 2014 de landelijk afgesproken fasering (coördinatiefasen 1 t/m 4) van de waterbeheerders in hun plannen.
- Uniformeren hun crisisorganisaties zo veel mogelijk voor een duidelijke bevel en coördinatiestructuur. Deze organisaties zijn een afspiegeling van de crisisorganisaties van de veiligheidsregio's met inzet van medewerkers op basis van kennis, kunde en talent.
- Hanteren een doelmatig en eenduidig informatiemanagement-proces (netcentrische werkwijze) met elkaar en met hun netwerkpartners. Een specifieke uitwerking van dit thema is verwoord in hoofdstuk 5.
- Dragen zorg voor zorgvuldige en hoogwaardige registratie (archivering) van hun activiteiten tijdens crises, voor juridische aansprakelijkheid, voorbereiding op de schuldvraag en (bestuurlijke) verantwoording.

4.2 Eenduidigheid door uniformering van plannen en documenten

Door uniformering zijn crisisplannen, -organisaties en -processen eenduidig en voor ieder direct herkenbaar. Ook kunnen waterschappen hierdoor makkelijker gezamenlijk als waterbeheerder optreden tijdens crises en multidisciplinaire oefeningen. Uniformiteit borgt de steeds belangrijker wordende interregionale, landelijke en internationale afstemming en coördinatie tijdens crises. De uniforme plannen en documenten worden beschreven in een planmodel.

Uniform betekent dat plannen gelijk zijn wat betreft soort, opbouw en bepaalde standaard teksten per document. Daarbij blijft voor de individuele waterschappen ruimte voor specifieke passages voor afwijkende of bijzondere aspecten bij een concreet waterschap, bijvoorbeeld op grond van het eigen risicoprofiel, behoeften van veiligheidsregio's, specifieke organisatiekenmerken of bestuurlijke uitgangspunten.

4.3 Op weg naar 2020

De ontwikkeling naar meer uniformiteit is landelijk al ingezet. Zoals voor uniforme fasering, het netcentrisch werken en het modelconvenant tussen waterschappen, veiligheidsregio's en Rijkswaterstaat. Andere thema's worden de komende jaren in gezamenlijkheid vormgegeven. In 2013 en 2014 ontwikkelen we hiervoor blauwdrukken (formats). Deze blauwdrukken worden vóór 2020 in alle waterschappen geïmplementeerd. De implementatie vindt plaats bij herziening of actualisering van de bestaande documenten. Die vindt ongeveer iedere vier jaar binnen de individuele waterschappen plaats.

Uniformering is een groeiproces dat met kleine stappen gepaard gaat. Door het aangaan van meer regionale samenwerkingsverbanden, zal lokale en regionale uniformering de komende jaren toenemen. Daarna kan de volgende stap gezet worden, door daar waar mogelijk verdergaande uniformering na te streven tussen de verschillende samenwerkingsverbanden.

5. INFORMATIEMANAGEMENT TIJDENS EEN CRISIS

*Informatiemanagement vormt de ruggengraat van een goede crisisbeheersing en de essentiële verbinding naar de veiligheidsregio tijdens crises. Alle waterschappen werken uniform volgens de **gedachte** van het netcentrisch werken. Zij:*

- Ontwikkelen één uniforme basismethode (werkwijze) voor de waterschappen.
- Ontsluiten en delen één gezamenlijk waterbeeld met de crisispartners, die dit beeld als onmisbaar beschouwen binnen de eigen besluitvorming.
- Sluiten aan bij de ontwikkelingen en behoeften van de veiligheidsregio's.

Uit evaluaties van grote crises is de afgelopen decennia steeds opnieuw gebleken, dat informatievoorziening in de veiligheidsketen een zwakke schakel is en verbeterd moet worden. Waterbeheerders realiseren zich dat ook zij met het onderwerp aan de slag moeten. Immers, hun informatie is cruciaal voor de besluitvorming in de gehele veiligheidsketen.

5.1 Netcentrisch werken

Om de informatievoorziening te verbeteren, heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2009 de strategische visie 'Informatiebeleid Veiligheid' opgesteld, met als doel een zo open mogelijke informatie-uitwisseling tussen de

veiligheidsinstanties. In de Wvr is opgenomen dat veiligheidsregio's hiervoor het 'netcentrisch werken' moeten implementeren. Het Veiligheidsberaad⁶ ondersteunt dit en heeft de werkwijze voor de veiligheidsregio's landelijk bepaald, met daarbij een ondersteunende ICT-tool: het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). Benadrukt wordt dat het hier om een werkgedachte / -methode gaat. Een ICT-tool is slechts een ondersteunend hulpmiddel, om de werkwijze te vereenvoudigen. De kern van de netcentrische werkwijze wordt gevormd door:

“Een op ieder willekeurig moment, voor alle betrokkenen (multidisciplinair), beschikbaar (operationeel) totaalbeeld, centraal ontsloten. Op basis van dat beeld geven alle betrokkenen de eigen beeld-, oordeel- en besluitvorming verder vorm.”

Cruciaal hierbij is dat betrokken ambtenaren en bestuurders bij de netcentrische werkwijze zich bewust zijn van hun handelen. Informatie die zij netcentrisch delen is direct zichtbaar voor de eigen organisatie, maar ook voor netwerkpartners.

In het modelconvenant tussen veiligheidsregio's, waterschappen en Rijkswaterstaat zijn al afspraken vastgelegd over het netcentrisch werken. Daarnaast is een aantal waterschappen al actief aan de slag met het onderwerp. Duidelijk is dat deze manier van informatie-management aanzienlijke gevolgen heeft voor de eigen waterschapsorganisatie.

⁶ Het Veiligheidsberaad is de koepelorganisatie van de veiligheidsregio's.

Vanuit crisisbeheersing is er behoefte aan het product netcentrisch werken. De verantwoordelijkheid voor ontwikkeling, implementatie en het faciliteren, ligt bij diegenen die zich in de reguliere organisatie met informatievoorziening bezig houden. Gezien het belang van goede informatie-uitwisseling tijdens crises is het raadzaam dit te verankeren in reguliere informatiebeleidspunten, waarbij zorgvuldige afstemming plaatsvindt met de adviseurs crisisbeheersing.

5.2 Ondersteuning bij informatiemanagement

Cruciaal binnen het netcentrisch werken is coördinatie op alle informatiestromen. Volgend uit de Wvr, het 'Referentiekader Regionaal Crisisplan', het 'Referentiekader netcentrisch werken' en de Regionale Crisisplannen van de veiligheidsregio's, hebben de waterschappen in het knoppenmodel⁷ voor het proces Water- en Scheepvaartzorg hierin een cruciale rol, samen met Rijkswaterstaat.

De regionale crisisplannen brengen met zich mee, dat de waterpartners binnen de eigen crisisorganisaties een aantal functies/rollen moeten borgen, die binnen de GRIP⁹-opschaling (multidisciplinair optreden) kunnen opereren.

⁷ Dit model maakt het mogelijk om in multidisciplinair optreden de juiste processen te activeren.

⁸ Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijding Procedure van de veiligheidsregio's.

De waterschappen ontwikkelen deze rollen niet alleen vanuit de ontwikkelingen bij partners. Ook als geen sprake is van een GRIP-opschaling (dus monodisciplinair optreden), vervullen deze personen binnen de eigen opschaling een cruciale rol voor een professioneel informatiemanagement.

5.3 Landelijk kader met regionaal maatwerk

De methode van netcentrisch werken wordt voor de waterschappen randvoorwaardelijk om informatie-uitwisseling met de partners in crisisbeheersing goed te laten verlopen. Dit heeft een hoge prioriteit, door de landelijke ontwikkelingen bij de veiligheidsregio's, die momenteel het netcentrisch werken implementeren. Logisch gevolg hiervan is dat de waterschappen zoveel mogelijk in gezamenlijkheid de ontwikkeling van een netcentrische werkwijze vormgeven. Daarbij zoeken zij tevens de aansluiting bij bestaande, regionale initiatieven van de veiligheidsregio's. Zowel als het gaat over de werkwijze en eventuele ondersteunende ICT-systemen, als het tempo van ontwikkelingen. Om de netcentrische werkwijze optimaal te benutten, is het noodzakelijk tot een landelijk uniforme werkwijze (filosofie) te komen. Daar waar ondersteunende systemen nodig zijn, is het in het kader van efficiencyvoordelen raadzaam zoveel mogelijk samen op te trekken.

De implementatie vergt een zorgvuldige en gezamenlijke aanpak, mede vanwege de diepe impact op een groot deel van de betrokken organisaties. Lokaal maatwerk is noodzakelijk: de waterschappen verschillen immers van elkaar qua organisatie, cultuur, grootte,

bedrijfsvoeringprocessen en risicoprofielen. Maar zij beschikken in sommige gevallen bijvoorbeeld ook over bestaande eigen ICT-tools, die kunnen dienen ter ondersteuning van de eigen netcentrische werkwijze. Daarnaast wordt geconstateerd dat ook veiligheidsregio's niet allen op dezelfde wijze de netcentrische werkwijze toepassen, waardoor maatwerk nodig kan zijn om aansluiting te krijgen of te houden bij de veiligheidsregio's.

5.4 Op weg naar 2020

Door daadwerkelijk gezamenlijk op te trekken en uniform te werken, wordt voordeel behaald bij implementatie, kwaliteit en technisch beheer. Voor een geslaagde, uniforme en landelijke implementatie van netcentrisch werken is een centrale sturing op landelijk niveau daarom zeer wenselijk.

Er wordt een landelijk platform ingericht dat kennis en ervaring bundelt en uitwisselt. Een dergelijk platform is tevens gesprekspartner in de ontwikkeling voor de landelijke partners, zoals Rijkswaterstaat en het Veiligheidsberaad. De waterschappen zelf blijven verantwoordelijk voor afstemming met de veiligheidsregio's waarin zij met het beheersgebied gelegen zijn. Een stapsgewijze implementatie tussen 2012 en 2020, behoudt de voortgang en geeft voldoende ruimte voor lokaal maatwerk.

Om de ontwikkeling van de landelijke werkwijze en lokale implementatie mogelijk te maken, is het nodig om:

- Nieuwe spelregels voor informatiemanagement op te stellen, zoals een landelijke werkwijze.
- Een implementatiepakket voor het netcentrisch werken met de waterschappen te ontwikkelen en aan te bieden, bijvoorbeeld met behulp van OTO-modules.
- Daar waar een ondersteunende ICT-tool nodig is, deze zoveel mogelijk in gezamenlijkheid te ontwikkelen, slim gebruikmakend van reeds bestaande systemen.

6. SAMEN AAN DE SLAG MET OTO EN EXPERTISE

Waterschappen verzamelen en ontwikkelen kennis, beleid en activiteiten voor opleiden, trainen en oefenen (OTO) op het gebied van crisisbeheersing vaak individueel, binnen samenwerkingsverbanden of vanuit verschillende instanties. Verdergaande samenwerking biedt echter veel efficiency- en kwaliteitsvoordelen.

De waterschappen coördineren, organiseren, ontwikkelen en monitoren hoogwaardige OTO-activiteiten en delen kennis vanuit respectievelijk een:

- *Gedeeld Leer Programma (GLP);*
- *Gedeeld Expertise Programma (GEP).*

Deze programma's worden uitgerold met behulp van bestendige en slimme vormen, die bestaande activiteiten, kennis, kunde en partners met elkaar verbinden. Deze vormen zijn niet vrijblijvend, maar vormen zeker geen nieuwe instituten. Vanuit de programma's kan ondersteuning en advisering plaatsvinden bij daadwerkelijke crisisbestrijding.

6.1 Gedeeld Leer Programma

De waterschappen bundelen de krachten van OTO-activiteiten in een landelijk *Gedeeld Leer Programma (GLP)*. Door gezamenlijke ontwikkeling van activiteiten en producten die landelijk beschikbaar worden gesteld draagt dit programma bij aan kwaliteit en efficiëntie. Voorbeelden zijn het gebruik maken van elkaars oefenscenario's, waarnemers en evaluatoren. Mogelijke activiteiten binnen het GLP zijn:

- *Beleidsontwikkeling en ontwikkeling programma's voor OTO*
Een landelijk beleidsplan stelt kaders voor ontwikkeling van programma's met concrete OTO-activiteiten, van meer dan lokale betekenis. Het geeft richting aan de OTO-beleidsplannen en -activiteiten van regionale samenwerkingsverbanden en individuele waterschappen.
- *Coördineren, organiseren en ontwikkelen OTO-activiteiten*
Vanuit het GLP krijgt de uitvoering van het landelijk vastgestelde OTO-beleid en OTO-programma's vorm.
- *Poolvorming voor oefenleiders, evaluatoren, docenten en sleutel-functionarissen*
Binnen het GLP ontstaat inzicht in aanbod en vakbekwaamheid van oefenleiders, evaluatoren, docenten en sleutel-functionarissen. Hierdoor kunnen pools worden gevormd en uitwisseling bevorderd.

- *Monitoren oefenverplichting en OTO-ontwikkelingen*
Binnen het GLP ontstaat inzicht of waterschappen voldoen aan hun wettelijke verplichting om zich voor te bereiden op crises (onder andere op basis van een benchmark) en of landelijke ontwikkelingen worden gevolgd.

6.2 Gedeeld Expertise Programma

De waterschappen bundelen hun expertise en activiteiten op het gebied van kennisontwikkeling in een landelijk "Gedeeld Expertise Programma" (GEP). Mogelijke activiteiten binnen het GEP zijn:

- *Opstellen kennisagenda voor onderzoek en (beleids)ontwikkeling*
De waterschappen hanteren een onderzoek- en ontwikkelagenda voor crisisbeheersingsthema's, ontsluiten expertise en een daaraan gekoppeld netwerk van experts.
- *Coördineren, organiseren en ontsluiten activiteiten uit de kennis- en ontwikkelagenda*
Vanuit het GEP worden activiteiten uit de kennis- en ontwikkelagenda bewaakt, geïnitieerd, gecoördineerd en ontsloten.
- *Opbouwen kennisnetwerk en samenstelling expertteams inzetbaar tijdens crises*
Het GEP geeft inzicht in de aanwezige kennis, waardoor pools kunnen worden gevormd van specialisten van de diverse disciplines vanuit de waterschappen en partners. Zij kunnen worden ingezet ter ondersteuning en advisering bij daadwerkelijke crises.

6.3 Afstemming tussen de programma's

Tussen het GLP en het GEP vindt afstemming plaats. Hiervoor ontsluiten zij vraag en aanbod van OTO-activiteiten en expertise. Dit wordt gedaan voor zowel het netwerk van waterprofessionals als netwerkpartners.

Door het inzicht dat er vanuit de programma's komt op de kennis en vakbekwaamheid van functionarissen, ontstaat de mogelijkheid om te faciliteren in de samenstelling van pools met sleutelfunctionarissen of expertteams. Zij kunnen worden ingezet voor advies en ondersteuning tijdens crises.

6.4 Samenwerking met partners

Veiligheidsregio's

Op lokaal en regionaal niveau investeren de waterschappen in intensievere samenwerking met veiligheidsregio's op het gebied van OTO. Veiligheidsregio's hebben veelal goed werkende oefenorganisaties. Bij crises hebben waterschappen (steeds meer) te maken met veiligheidsregio's. Een logische stap is dan ook om in het kader van opleiden, trainen en oefenen nog meer afstemming te zoeken. Zo worden OTO-plannen op elkaar afgestemd en wordt gezocht naar slimme en efficiënte manieren om gebruik te maken van elkaars activiteiten en beleid.

Instituut Fysieke veiligheid

Het IFV (Instituut Fysieke Veiligheid), vanaf 2013 een samensmelting van het voormalige NIFV (Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid) en het Veiligheidsberaad, is al jaren een belangrijke partij voor de brandweerorganisaties en in toenemende mate voor de veiligheidsregio's. Die rol is hiervoor in de Wvr benoemd. Het IFV heeft vooral een belangrijke faciliterende rol. Enerzijds in onderzoek en advies, anderzijds in opleiden, trainen en oefenen. Het IFV vervult daarbij ook een makelaarsrol voor kennis en kunde (expertise). Deze ontwikkeling maakt het IFV voor de waterschappen in de toekomst een belangrijke organisatie. De wet beschrijft dat het IFV voor alle bij crisisbeheersing betrokken organisaties een rol vervult, dus ook voor de waterschappen. De waterschappen leggen daarom de komende jaren actief de verbinding met het IFV.

6.5 Op weg naar 2020

De waterschappen starten met het opstellen van een OTO-beleidskader, een kennisagenda en uitvoeringsplannen. Bestaande samenwerkingsverbanden, 'best practices' en succesvolle pilots zijn inspiratie. De uitvoeringsvormen sluiten aan en bouwen voort op bestaande ontwikkelingen en structuren. Zo krijgen het GLP en het GEP met bestendige en slimme vormen voor de waterschappen verder gestalte.

7. BASISVEREISTEN VOOR KWALITEITSBORGING

De waterschappen ontwikkelen een kwaliteitssysteem (landelijk referentiekader: ‘Basisvereisten voor crisisbeheersing bij waterschappen’) om hun functioneren te toetsen en waar nodig bij te stellen.

Deze basisvereisten sluiten zo veel mogelijk aan op bestaande basisvereisten zoals partners in crisisbeheersing die al hebben benoemd.

7.1 Basisvereisten

De waterschappen hebben slechts beperkte kaders waaruit kan worden afgeleid waaraan de crisisorganisaties moeten voldoen.

Ze zijn echter niet volledig. Zo is er bijvoorbeeld het toetsingskader “hoogwater en overstromingen”. Deze gaat echter met name in op

de lagen 1 en 2 van het Meerlaagse Veiligheidsbeleid en maar zeer beperkt op de 3^e laag, die zich richt op crisisbeheersing.

Daarnaast kan gesteld worden dat impliciet een gevolg van de Wet veiligheidsregio’s is, dat de daaruit voortvloeiende basisvereisten voor crisisbeheersing (voor de kolommen van brandweer, politie, GHOR en gemeenten) ook van toepassing zijn op de waterschappen. Die zijn echter nog niet vertaald in voor de waterschappen concreet toepasbare vereisten.

Verder ontbreekt het aan een (vanuit de waterschappen) heldere, eigen, bestuurlijke keuze over hoe goed de waterschappen willen functioneren en die vervolgens ook in basisvereisten kunnen worden verwoord.

Volgend uit de benchmark crisisbeheersing waterschappen (2011), blijkt dat de waterschappen daardoor niet in staat zijn om, als het gaat om de voorbereiding op crises, antwoord te geven op de vraag:

‘(Wanneer) zijn de waterschappen op orde?’

De Inspectie Veiligheid en Justitie richt zich met zijn inspectieprogramma's vooralsnog voornamelijk op de veiligheidsregio's. Kijkend naar de toekomst, is het zeer goed denkbaar dat ook de waterschappen als gelijkwaardige crisispartners meer aan inspecties worden onderworpen. Dit betekent dat de waterschappen daarop moeten zijn voorbereid.

De waterschappen kiezen voor landelijke samenwerking in crisisbeheersing en ook daarvoor is het belangrijk om te weten waar zij staan, wat goed gaat en wat beter kan. Een kwaliteitssysteem maakt dit transparant, laat zien hoe (veer)krachtig de waterschappen zijn als partner en maakt een aanpak op maat per activiteit mogelijk.

Voor veiligheidsregio's zijn dergelijke basisvereisten veelal wel benoemd. Het is dan ook een logisch gevolg van het aansluiten bij de veiligheidsregio's en de gevolgen die dat met zich meebrengt voor de crisisbeheersingspartners, dat de basisvereisten van de waterschappen worden afgestemd op de vereisten voor de veiligheidsregio's.

7.2 Kwaliteitssysteem

Naast het opstellen van basisvereisten, ontwikkelen de waterschappen een kwaliteitssysteem dat de afzonderlijke waterschappen helpt om de juiste activiteiten te ontplooiën. Bovendien bevestigt het de professionaliteit naar de partners. Maar ook maakt dit de verantwoording achteraf naar bijvoorbeeld de burger eenvoudiger.

De waterschappen ontwikkelen een levend kwaliteitssysteem in samenwerking met hun waterpartners en de veiligheidsregio's. Gebruik van het kwaliteitssysteem vindt plaats bij de afzonderlijke waterschappen en in samenwerking tussen de waterschappen.

7.3 Op weg naar 2020

De waterschappen benoemen in de komende jaren basisvereisten voor crisisbeheersing en ontwikkelen een levend kwaliteitssysteem. De waterschappen toetsen vervolgens de eigen organisaties en passen deze waar nodig aan.

Blauwalg
verontreinigd water, gevaarlijk
bij inname voor mens en dier.

8. NAAR DAADKRACHTIG PARTNERSCHAP IN 2020

De waterschappen vertalen hun visie op samenwerking in crisisbeheersing met daadkrachtig programmamanagement naar concrete activiteiten en resultaten. Deze leiden tot een kwaliteitsimpuls en meer efficiëntie in crisisbeheersing bij de waterschappen.

De vertaling van de visie ondersteunt en versterkt de regionale samenwerking met veiligheidsregio's en andere partners in crisisbeheersing. Er is ruimte voor regionaal maatwerk.

Het programma, de activiteiten en resultaten, komen tot stand onder leiding van een landelijke programmatrekker. Hiervoor organiseren de waterschappen de noodzakelijke capaciteit (mensen en middelen) om deze visie te realiseren.

De waterschappen streven naar een volwaardige en gelijkwaardige rol als (veer)krachtige partners in het complexe multidisciplinaire speelveld. Om dat te bereiken worden voor ieder thema verschillende activiteiten ontplooid. De kaders daarvoor zijn in deze visie gegeven.

8.1 Van visie naar programma

De thema's worden door de waterschappen geconcretiseerd in uitvoeringsprogramma's. Deze programma's kunnen per thema van elkaar verschillen. Voor het ene thema is bijvoorbeeld een beleidskader nodig, terwijl een ander thema volstaat met een praktische insteek. De rode draad blijft delen, afstemmen en samen optrekken.

Om deze visie waar te maken is een resultaatgericht programma nodig. Dit wordt uitgewerkt op basis van tijd (planning) en samenhang met andere thema's. In dat programma worden ook prioriteiten per thema benoemd. Er wordt concreet inzage gegeven in zowel noodzakelijke financiële middelen als personele capaciteit. Tevens wordt daarin geconcretiseerd van waaruit de benodigde middelen kunnen worden aangeboord (UvW, individuele waterschappen, partners, ministeries).

Dit alles vindt plaats onder coördinatie van een slagvaardige programmatrekker. Deze programmatrekker spint het web dat de waterschappen en netwerkpartners met elkaar verbindt en benut regionale samenwerkingsverbanden. Dit is een functionaris die een grote (aanjagende of trekkende) rol speelt in werkgroepen, platforms, activiteiten en dergelijke. En allianties tussen waterschappen en netwerkpartners smeedt en concreet maakt. Maar ook iemand die de schakel vormt tussen de regionale en landelijke samenwerking en de betrokken ministeries, waaronder Veiligheid en Justitie en Infrastructuur en Milieu.

Tegelijk blijft er altijd de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid, die juist tijdens een crisis zo belangrijk is. Om die reden is het van belang dat de ontwikkeling en uitvoering van het programma wordt belegd bij de waterschappen zelf, in een gezamenlijke constructie.

Op regionaal niveau blijven samenwerkingsverbanden zelfstandig functioneren. De programmatrekker haalt en brengt projecten, activiteiten en informatie en vertaalt deze naar toegevoegde waarde

voor het landelijke of juist het regionale niveau. Deze doet dit op bestuurlijk sensitieve wijze, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande structuren, zoals een sturend klankbord vanuit de Vereniging van Directeuren van Waterschappen. Daarnaast neemt de programmatrekker zitting in de Adviesgroep Crisisbeheersing, waarmee ook de verbinding wordt gelegd met de Unie van Waterschappen. Om de voortgang te bewaken en te volgen wordt gerapporteerd aan de Vereniging van Directeuren van Waterschappen en de Commissie bestuurszaken, communicatie en financiën (CBCF), de afzonderlijke waterschappen en hun netwerkpartners.

Het gaat om een structurele programmatrekker. Immers, de wereld om ons heen, zo ook die van crisisbeheersing, is continu aan verandering onderhevig. Dit betekent ook dat de visie en uitvoeringsprogramma's steeds moeten worden bijgesteld naar de actuele situatie.

8.2 Investeren in de toekomst

Een programmatrekker van en voor alle waterschappen om een gedeeld programma werkelijkheid te maken betekent een investering. Daaraan leveren alle individuele waterschappen een bijdrage. Dit doen zij voor de ontwikkeling van crisisbeheersing bij de waterschappen op landelijk niveau, voor de regionale en lokale doorvertaling daarvan en andersom, om regionale ontwikkelingen op landelijk niveau te benutten. Het betreft zowel een financiële als personele bijdrage. In de implementatiefase van deze visie moet (op thematische wijze) duidelijk worden welke capaciteit hiervoor nodig is en is ruimte voor zo nodig aparte bestuurlijke besluitvorming.

Ambtenaren die belast zijn met crisisbeheersing bij de waterschappen, waaronder de adviseurs crisisbeheersing (veelal calamiteitencoördinatoren), blijven een centrale rol vervullen binnen hun eigen organisatie. Daarnaast leggen zij verbandingen tussen hun waterschap, het regionale en landelijke niveau. Zij vormen een sterk trio met de Adviesgroep Crisisbeheersing, waarin zij vertegenwoordigd zijn, en de programmatrekker.

De ambtelijk adviseur van de Unie van Waterschappen vormt de belangrijke schakel tussen het Rijksbeleid, de Adviesgroep Crisisbeheersing en de programmatrekker. Het is dus van belang, dat ook de ambtelijk adviseur voldoende capaciteit beschikbaar heeft voor het beleidsterrein crisisbeheersing.

*Het realiseren van deze visie **Samenwerking in crisisbeheersing** kost geld, maar levert op termijn ook geld op. Met name voor kosten die waterschappen nu vaak individueel maken. Daarnaast levert samenwerking kwaliteit, professionaliteit en krachtig partnerschap op, dat uiteindelijk ook resulteert in een groot vertrouwen onder burgers in het overheidsoptreden.*

8.3 Tot slot

Een landelijke aanpak van de waterschappen, waarbij zij de afgesproken visie ook in gezamenlijkheid ten uitvoering brengen, is uniek. Voor crisisbeheersing wordt dat werkelijkheid. Dat vraagt om draagkracht en betrokkenheid van bestuurders, directeuren, management en ambtenaren die zich bezighouden met crisisbeheersing. Het vraagt ook om een open blik op een multidisciplinaire omgeving, waarin veiligheidsregio's en andere netwerkpartners van de waterschappen professioneel optreden (mogen) verwachten. Daarom kiezen de waterschappen samen voor (veer)krachtig partnerschap in crisisbeheersing!

Titel

Samenwerking in crisisbeheersing

Opdrachtgever

ing. J.M. Geluk
Portefeuillehouder crisisbeheersing
Unie van Waterschappen

Opdrachtnemer

Adviesgroep crisisbeheersing

Regiegroep Samenwerking in crisisbeheersing

Martin Nieuwenhuis (voorzitter)
Geertrui Verbraak
Femke van den Berg
Jessica Zoethout
Dries van Roosmalen
Niels Robbemont
Michaël Bentvelsen

Tekst & samenstelling

Geertrui Verbraak en Dries van Roosmalen

Fotografie

Unie van Waterschappen
Waterschap Peel en Maasvallei
Waterschap Brabantse Delta
Waterschap Zuiderzeeland
Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Met belangrijke bijdragen van

De adviseurs crisisbeheersing en een aantal secretarissen-directeuren van de waterschappen, vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, het Veiligheidsberaad, een aantal veiligheidsregio's, het Ministerie van Infrastructuur & Milieu (Departementaal Coördinatie Centrum, DCC) en van het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid (NIFV)

Versie en datum

Definitief, d.d. 20 december 2012

Vaststelling Unie van Waterschappen

Werkgroep middelen op 11 oktober 2012
Commissie bestuurszaken, communicatie en financiën (CBCF)
op 9 november 2012

 UNIE VAN WATERSCHAPPEN